

Aika 12.05.2026, klo 16:30

Paikka Virastotalo, Tulliportinkatu 1, 06100 Porvoo /Ämbetshuset, Tullportsgatan 1, 06100 Borgå

Käsiteltävät asiat

- § 52 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 53 Pöytäkirjantarkastajien valinta**
- § 54 Esityslistan hyväksyminen**
- § 55 Oikaisuvaatimus liikkumisen tuen soveltamisohje**
- § 56 Vammaispalvelulain mukaisen liikkumisen tuen soveltamisohje**
- § 57 Meneillään olevien rahoitushankkeiden tilannekuva**
- § 58 Selvitys työosuusrahasta**
- § 59 Vastaus aloitteeseen: Palveluverkkoa tukevan asiointiliikenteen kehittäminen yhteistyössä hyvinvointialueen ja alueen kuntien kanssa**
- § 60 Vastaus aloitteeseen: Vuokratyövoiman käytön vähentäminen ja rekrytoinnin tehostaminen**
- § 61 Tiedoksi**
- § 62 Viranhaltijoiden päätöspöytäkirjat (hyvinvointialuelaki 97 §)**
- § 63 Ajankohtaiset asiat**
- § 64 Muut asiat**
- § 65 Hankintapäätös: Välinehuollon palvelut terveysasemille ja suun terveydenhuoltoon**

Lisäpykälät

- § 66 Osavuosisikatsaus 1-3/2026 Palveluiden järjestäminen -lautakunta**

Osallistujat

Benny Engård, puheenjohtaja
Jenna Perokorpi, 1. varapuheenjohtaja
Heli Sjöblom, sihteeri
Nea Hjelt
Christoffer Hällfors
Maarit Kivimäki
Mona Lindlöf
Mari Nikkanen
Jari Oksanen
Markus Pietikäinen
Kevin Servin
Frida Sigfrids
Hanna Simola
Tero Suominen
Maija Aatelo, vammaisneuvoston edustaja / representant för rådet för personer med funktionsnedsättning
Ville Heininen, Tulosityksikköpäällikkö, työikäisten sosiaalipalvelut /resultatenhetschef, tjänster för personer i arbetsför ålder
Annika Immonen, sosiaali- ja terveystohtori /social- och hälsovårdsdirektör
Samuel Kauppi, nuorisovalt. edustaja /förepr. för ungdomsfmge
Arto Kujala
Kaj Lindqvist, aluehallituksen pj. / välfärdsområdesstyrelsens ordf.
Max Lönnqvist, hyvinvointialuejohtaja /välfärdsområdesdirektör
Kirsi Oksanen, vast.aluejoht.(Ikäant. palv.) /ansv.omr.dir. (tjänst. för äldre)
Sirpa Pirttimaa-Törnqvist, vammaisneuvoston edustaja /representant för rådet för personer med funktionsnedsättning
Carita Schröder, vast.aluejoht.(terv.palv.) /ansv.omr.dir. (häls.vårdstjänst.)
Leena Sorjonen, vanhusneuvoston edustaja/representant för äldrerådet
Susanna Varilo, johtava lääkäri /chefläkare

§ 52

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kokouksen laillisuus ja päätösvalta todetaan.

Hyvinvointialueen hallintosäännön (143 §) mukaan kokouskutsu on lähetettävä kolme päivää ennen kokousta. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava yleisessä tietoverkossa hyvinvointialueen verkkosivustolla (144 §).

Kutsu on lähetetty sähköpostitse 07.05.2026 ja julkaistu samanaikaisesti Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen verkkosivustolla.

Ehdotus

Kokous todetaan laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

§ 53

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Valitaan kokouksen pöytäkirjantarkastajat.

Pöytäkirjan valmistuttua sihteeri lähettää sen tarkastettavaksi puheenjohtajalle sekä valituille tarkastajille sähköisesti.

Ehdotus

Palveluiden järjestäminen -lautakunta valitsee kokouksen pöytäkirjantarkastajiksi Christoffer Hällforsin ja Tero Suomisen.

§ 54

Esityslistan hyväksyminen

Palveluiden järjestäminen -lautakunnan kokouksen käsiteltävät asiat on ilmoitettu ennalta kokouskutsussa ja sen mukana toimitetussa esityslistassa.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen hallintosäännön 152 §:n mukaan asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei Palveluiden järjestäminen -lautakunta toisin päättä.

Ehdotus

Palveluiden järjestäminen -lautakunta päättää hyväksyä esityslistan kokouksen työjärjestykseksi.

§ 55

Oikaisuvaatimus liikkumisen tuen soveltamisohje

IUHVAADno-2025-3438

Liitteet

1 Oikaisuvaatimus Palveluiden järjestäminen ltk 3.2.2026

Valmistelu ja lisätiedot:

palveluvastaava (vammaispalvelut) Pamela Stenberg
etunimi.sukunimi2(at)itauusimaa.fi

johtava sosiaalityöntekijä (vammaispalvelut) Laura Lindroos
lakimies Janina Luminto
lakimies Matilda Eklund
etunimi.sukunimi(at)itauusimaa.fi

Hyvinvointialueen kirjaamoon on saapunut liitteenä oleva oikaisuvaatimus 23.3.2026 liittyen (IUHVADno-2025-3438) Palveluiden järjestäminen -lautakunnan 3.2.2026 tekemään päätökseen 11 § Liikkumisen tuen soveltamisohjeesta.

Vaatimus ja perustelu

Ohessa kootusti muutoksen haun kohteet ja niiden perustelut. Koko kirjelmä myös muilta osin on liitteenä.

Huomioita päätöksen voimaantulosta

a. Soveltamisohje on tehty viranhaltijoille, ja lautakunta päättänyt soveltamisohjeen voimaantulon käsittelypäivämäärälle 3.2.2026.

Soveltamisohjeeseen kirjattuja muutoksia ei ole edelleenkään tiedotettu asiakkaille, mikä tarkoittaa, että palvelunkäyttäjät eivät tiedä muuttuneista myöntämisperusteista ja muuttuneista järjestämistavoista. Näin ollen he eivät ole valmistautuneita ottamaan puheeksi ja perustelemaan tarvitsemiaan asioita hakemuksia tehdessään tai asiakassuunnitelman päivityksiin osallistuessaan, ja jäävät jo siksi ilman tarvitsemaansa palvelua.

Tämä on ristiriidassa soveltamisohjeen kohdassa 2.2 mainittujen velvoitteiden kanssa. "Asiakkaalla on oikeus saada tietoa, neuvontaa ja ohjausta palvelutarpeen arvioinnin ja muiden asiakasprosessin vaiheiden aikana. Arviointia tehtäessä asiakkaalle on selvitettävä hänen yleis- ja erityislainsäädäntöönsä perustuvat oikeutensa ja velvollisuutensa sekä erilaiset vaihtoehdot palvelujen toteuttamisessa ja niiden vaikutukset samoin kuin muut seikat, joilla on merkitystä hänen asiassaan. Selvitys on annettava siten, että asiakas riittävästi ymmärtää sen sisällön ja merkityksen."

Palvelutarpeen arviointi Koematkat:

Ohje: Koematkan aikana fysioterapeutti tai muu soveltuva ammattihenkilö matkustaa asiakkaan kanssa yhdessä joukkoliikennevälineellä. Matka aloitetaan kotoa ja päätetään kotiin.

Kommentti: Entä miten selvitetään matka joukkoliikenteen pysäkiltä haluttuun kohteeseen?

b. Tällainen selvitys ei riitä, jos matka pysäkiltä kohteeseen ylittää palveluntarvitsijan kyvyn liikkua kohteeseen ja kohteessa. Soveltamisohjeiden mukaan kohtuullisuusarviointi tulee tehdä sekä vammaisen henkilön tuen tarpeen että kustannusten näkökulmasta. Vammaispalvelulain tarkoitus on tuoda yhdenvertaisuutta vammattomiin nähden. Päätökset tulee aina tehdä yksilöllisen tarpeen mukaan. Kohtuullista ei ole esim. vertailla yksittäisen palveluntarvitsijan hakemusta alueen tai paikkakunnan muiden vammaisten liikkumistarpeeseen, koska jokaisen edellytykset ja omannäköiseen elämään kuuluvat liikkumisen tarpeet ovat keskenään erilaisia.

c. Soveltamisohjeessa tulee painottaa, että vammaispalvelulain tarkoituksena on turvata vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuus, osallisuus ja itsenäinen elämä, eikä sitä pidä käyttää säästökohteena. Välttämättömistä palveluista leikkaaminen on vastoin perusoikeusvelvoitteita ja siirtää kustannuksia muihin palveluihin, aiheuttaen pitkällä aikavälillä syrjäytymistä ja suurempia kuluja. Haavoittuviin ryhmiin kuuluvien ihmisten jättäminen ilman palveluja, joiden avulla he voisivat elää tavanomaista elämää, on epäoikeudenmukaista. Ratkaisut, jotka eivät vastaa yksilöllisiä tarpeita, tulevat lopulta aina yhteiskunnalle kalliiksi. Hyvinvointialueet eivät voi omilla päätöksillään kaventaa lain myöntämiä oikeuksia. Laki ei anna mahdollisuutta tehdä päätöksiä arvioiden matkan hintaa tai hinnan kohtuullisuutta, joten maininta kohtuullisuudesta/kohtuullistamisesta tulee poistaa soveltamisohjeesta.

Liikkumisen tuen sisältö ja tarkoitus

Vammaispalvelulain 31 §:ssä liikkumisen tuen laajuudesta: Ohje: tavanomainen elämä, kuten työssä käyminen, opiskelu, asioiminen, virkistys, yhteiskunnallinen osallistuminen tai niihin verrattava toiminta.

d. Kommentti: Esim. kuntoa ylläpitäviin liikuntaryhmiin osallistumisen ja muut harrastukset voisi mainita myös tässä kohdassa selkeyden vuoksi.

Ohje: "edistetään vammaisen henkilön itsemääräämisoikeutta, yhdenvertaisuutta ja osallisuutta"

Kommentti: Soveltamisohjeeseen sisällytetyt kohtuullistamisen ja säästötavoitteet ovat ristiriidassa ohjeeseen kirjattujen tavoitteiden, itsemääräämisoikeuden, yhdenvertaisuuden ja osallisuuden edistämisen kanssa. Useat tahot ovat todenneet, että vammaispalvelulaki ei voi olla säästölaki. Soveltamisohjeisiin ei voi kirjoittaa mitään, mikä ei ole johdettavissa suoraan laista.

e. Hintaan kohdistuvat kohtuullistamisarviointit yms. tulee poistaa.

Liikkumisen tuen myöntämisedellytykset

Ohje: "Vammaispalvelulakiin on tehty 1.1.2026 säännöksen lisäys, joka vahvistaa vammaispalvelulain asemaa erityislakina ja ohjaa palvelujen myöntämistä elämänvaiheen ja tuen tarpeen mukaan."

f. Kommentti: On vakava puute, että säännöksen lisäys, joka takaa vammaispalveluiden jatkuvuuden elämänvaiheesta toiseen siirryttäessä puuttuu tästä soveltamisohjeesta: §2mom 4 "Arvioinnissa tulee lisäksi ottaa huomioon palveluiden jatkuvuus siirryttäessä elämänvaiheesta toiseen. "

Vammaispalvelulain soveltamisala

g. Jälleen tästä soveltamisohjeesta puuttuu oleellinen vammaispalvelulain soveltamisalaa koskevaan pykälään tehty lisäys: §2mom 4 "Arvioinnissa tulee lisäksi ottaa huomioon palveluiden jatkuvuus siirryttäessä elämänvaiheesta toiseen."

Työmatkat ja Opiskelumatkat

Ohje: Työmatkan laajuutta arvioitaessa otetaan huomioon vammaisen henkilön yhdenvertainen oikeus työntekoon sekä matkan pituus ja kustannusten kohtuullisuus.

h. Kommentti: Yhdenvertaisuus edellyttää vähintään työmatkojen myöntämistä samalle työssäkäyntialueelle kuin vammattomilla.

Ohje: Opiskelumatkana ei pidetä harrastusluonteiseen opiskeluun liittyvää matkaa.

Kommentti: Mitä tämä tarkoittaa suhteessa yhdenvertaiseen oikeuteen harrastaa opiskelua? Myös muut opiskelevat vapaa-aikana, kun harrastavat opiskelua.

Ohje: Opiskelumatkojen laajuutta arvioitaessa otetaan huomioon vammaisen henkilön yhdenvertainen oikeus opiskeluun sekä vammaisen henkilön yksilöllinen liikkumisen tuen tarve sekä matkan pituus ja kustannusten kohtuullisuus.

Kommentti: Yhdenvertaisuus vammattomiin nähden? Jälleen soveltamisohjeessa maininnat kustannusten kohtuullisuudesta. Laissa ei tällaista mainintaa ole, eivätkä hyvinvointialueet voi kaventaa vammaisten oikeuksia lain tarkoittamaa kapeammaksi.

i. Kohtuullistamismaininnat tulee poistaa soveltamisohjeesta.

Tavanomaisen elämän matkat

Ohje: Jos asiakas hakee enempää kuin 18 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa, hänen tulee esittää perustelut lisämatkojen tarpeesta. Edellytyksenä lisäksi on, että kyse on tavanomaisiin elämäntoimintoihin kuuluvasta välttämättömästä liikkumistarpeesta. Lisämatkojen myöntämistä harkittaessa otetaan huomioon asiakkaan yksilöllinen vammasta tai sairaudesta aiheutuva lisämatkojen tarve, yhdenvertaisen liikkumisen ja osallisuuden edistäminen, liikkumisen tuen kohtuullisuus ja asiakkaiden tasapuolinen kohtelu.

j. Kommentti: Asiakkaiden tasapuolinen kohtelu ei voi tarkoittaa vertaamista esim. samalla paikkakunnalla tai alueella asuvien vammaisten tarpeisiin. Päätökset tulee tehdä yksilöllisten tarpeiden mukaan. Liikkumistarpeen välttämättömyyttä ei voi ratkaista työntekijän mielipide siitä, onko toiminta tai kohde hänen mielestään palveluntarvitsijalle välttämätön.

Matkustusalue: Toiminnallinen lähikunta

Ohje: Toiminnallisella lähikunnalla tarkoitetaan lähintä mahdollista kuntaa, josta asiakkaan tarvitsema palvelu on saatavissa. Toiminnallisen lähikunnan määrittelyyn vaikuttaa se, kuinka ihmiset yleensä alueella liikkuvat ja missä he asioivat sekä se, missä erilaisia palveluita on saatavissa. Toiminnallinen lähikunta arvioidaan kunkin asiakkaan osalta yksilöllisesti. Riippuen missä päin kuntaa asiakas asuu, vaikuttaa minne ihmiset yleensä alueelta liikkuvat ja mistä palvelut ovat saatavilla. Asiakkaalla on oikeus tehdä matkoja oman asuinkunnan ja hänen yksilöllisen tarpeensa mukaisten toiminnallisten lähikuntien välillä.

k. Kommentti: Toiminnallisten lähikuntien määrää ei pidä rajata tarpeettomasti, matkojen määrä itsessään rajaa liikkumisen mahdollisuuksia.

Matkustusalue: Oman elämän kannalta merkittävä kunta

Ohje: Asiakkaan oman elämän kannalta merkittäväksi kunnaksi voidaan katsoa kunta, jossa asiakkaalla on tarve käydä toistuvasti. Tällainen kunta voi olla esimerkiksi kunta, jossa asuvat vammaisen henkilön lähisukulaiset tai läheiset ystävät. Tällainen kunta voi olla myös asiakkaan säännölliseen harrastamiseen liittyvä kunta. Asiakkaan on hakemuksessaan perusteltava matkan tarkoitus ja perustelut vierailta toisessa kunnassa toistuvasti. Jotta kunta, jossa asiakkaan omainen tai ystävä asuu, voidaan katsoa asiakkaan oman elämän kannalta merkittäväksi kunnaksi edellyttää se, että asiakas vierailee omaisten tai ystävien luona säännöllisesti. Satunnaiset vierailut arvioidaan yksittäisinä kertaluontoisina matkustusalueen ulkopuolelle suuntautuvina matkoina.

Kommentti: Elämälle vieras tulkintatapa. Kuvitelkaa vammattomia tekemässä selvitystä siitä, kuinka monta kertaa vuodessa tai kuukaudessa haluavat käydä tapaamassa läheisiään tai ystäviään.

l. Palveluntarvitsijoille tulee vähintäänkin kertoa etukäteen, mitä pidetään säännöllisyyden rajana. Perustelujen vaatimukset eivät voi olla yksityiskohtaiset. Tarpeelliseksi/ välttämättömäksi katsominen tarkoittaa vammaisen henkilön itsensä tarpeelliseksi katsomaa matkaa, muutoin rikotaan yksityisyyden suoja.

Yksittäiset päätökset ovat palveluntarvitsijoiden kannalta hankalia: koskaan ei voi tietää, miten pitkät käsittelyjonot hakemuksilla on, eikä päätöksiä ole koskaan mahdollista saada äkilliseen tai nopeasti tulevaan tarpeeseen. Lisäksi tämä järjestely tuottaa vammaispalvelun työntekijöille aikaa vievää lisätyötä.

m. Päätöksen voisi sen sijaan aina tehdä joustavasti niin, että myös harvakseltaan matkoja tarvitsevat saisivat toistaiseksi voimassa olevan päätöksen x matkaa/vuosi. Lain uudistamisessa alkuperäinen tavoite oli, että vammaisten henkilöiden liikkumismahdollisuuksia lisätään. Lainlaatijalle on käynyt lapsus, eikä mainintaa oikeudesta kulkea kaikkiin naapurikuntiin/ lähikuntiin enää laissa ole. Tämä kaventaa tarpeettomista elinpiiriä.

n. Hyvinvointialueen soveltamisohje ei voi lähteä siitä, että vammaisen henkilön tulee etukäteen tietää ja osata ilmoittaa jokaisesta tulevaisuudessa ilmenevästä matkakohteesta, esim. kiinnostava konsertti, museo, toritapahtuma, uudet tuttavat jne, joita ei aluetta määritettäessä ollut olemassa tai tiedossa. Palveluntarvitsijoista ei tee lähikuntiin matkoja ilman, että jokin tarve on olemassa, ja koska myönnettyjen matkojen määrä (väh.18/kk) rajoittaa jo itsessään liikkumisenvapautta.

Mikään ei estä hyvinvointialuetta ja palveluiden järjestäminen -lautakuntaa sallimasta automaattisesti matkat lähikuntiin kaikille palveluntarvitsijoille. Tällöin palveluntarvitsijoita ei veloitettaisi tekemään selkoa elämänsä yksityiskohdista ja perustelemaan jokaista matkaansa työntekijöille, ja säästäisi työntekijöiden työaikaä tähdellisempään. Eiväthän vammattomatkaan joudu perustelemaan jokaista matkaansa naapurikuntaan!

Matkustusalueen ulkopuolelle suuntautuvien kertaluontoisten matkojen korvaaminen

Ohje: Asiakkaalle voidaan myöntää viranhaltijan yksilöllisellä harkinnalla poikkeuksellisesta ja perustellusta syystä matkustusalueen ulkopuolelle suuntautuvia välttämättömiä kertaluontoisia matkoja.

o. Kommentti: Lain tarkoittama välttämättömyys ei tarkoita, että vammaispalvelu arvioisi, ovatko matkat työntekijän mielestä välttämättömiä vai eivät. Jos niin tapahtuisi, vammattomat olisivat eriarvoisessa asemassa vammattomiin nähden. Välttämättömyys koskee tarvetta palveluun, ei matkan kohteen välttämättömyyden arviointia.

Liikkumisen tuki kuljetuspalvelun: Kuljetuspalveluun liittyvä saattajan apu ja tuki

Ohje: Saattajana ei pääsääntöisesti voi toimia henkilö, joka itse tarvitsee kuljettajan apua siirtymiseen, tällöin kyseessä on yhdistetty yhteiskuljetus.

p. Kommentti: Tämä tulkintatapa on KHO:n päätöksen vastainen.

Kuljetuspalvelumatkan tilaaminen

Ongelmallista vakiotilauksissa: Kuljetustilaukset ovat pääsääntöisesti ennakkotilauksia, jotka on tehtävä viimeistään 60 minuuttia ennen matkan alkua. Asiakas voi asettaa kuljetustilaukselle haku- tai perillä oloajan, mutta ei molempia. Ohjauskeskus noudattaa aikaa 15 minuutin tarkkuudella. Kuljetus voi olla perillä kohteessa enintään 15 min ennen aikaa.

Ohje: Asiakkaan tulee peruuttaa tilaamansa kuljetus viimeistään 60 minuuttia ennen sovittua noutoaikaa. Peruutus tehdään ilmoittamalla siitä ohjauskeskukseen. Mikäli matka perutaan tämän jälkeen, asiakkaalta vähennetään yksi (1) kuljetusmatka.

q. Kommentti: Perustellusta syystä, esim. migreenikohtaus, peruuntuneesta matkasta ei pidä vähentää kuljetusmatkaa. Jos taas auto on myöhässä esim. tunnin ja asiakas olettaa, ettei autoa löydy lainkaan, asiakas ei huomaa peruuttaa matkaa. On kohtuutonta viedä matka tällaisissa tapauksissa ja omavastuu tällaisessa tilanteessa.

Ohje: Mikäli asiakas jättää matkan kokonaan perumatta ilman perusteltua syytä, häneltä vähennetään yksi (1) kuljetusmatka sekä omavastuuosuus suunnitellun reitin mukaisesti. Mikäli matkoja jätetään toistuvasti perumatta ilman perusteltua syytä, voidaan asiakkaalta periä koko suunnitellun reitin kustannukset.

r. Kommentti: Asiallisempaa on, että vammaispalvelu selvittää tarvitseeko asiakas erityistä tukea jossakin asiassa, jotta matkat eivät peruunnu tai jää peruuttamatta. Ei ole oikein sanktioida asiakkaita, joilla monenlaisia toimintakyvyn puutteita.

Kohtuullinen pysähdys tai poikkeama matkan aikana

Ohje: Asiakkaalla on oikeus tehdä matkan aikana kohtuullinen pysähdys tai poikkeama asiointia varten. Pysähtyminen pidempiaikaista asiointia varten esimerkiksi apteekissa, kaupassa tai pankissa keskeyttää yhdensuuntaisen matkan, jolloin paluumatka on uusi kuljetuspalvelumatka. Kohtuullinen pysähdys on noin viidentoista (15) minuutin mittainen välttämätön pysähdys reitin varrella. Kohtuullisena poikkeamana pidetään enintään noin 2000 metrin poikkeamaa suoralta reitiltä pysähdysten tekemistä varten. Yksilöllisestä perustellusta syystä poikkeama voi olla tätä pidempi. Pysähdys ja sen edellyttämä vähäinen reitiltä poikkeaminen voi olla esimerkiksi postin nouto postilaatikolta, pankkiautomaatilla asiointi tai kirjeen pudotus lähtevän postin laatikkoon. Huoltajalla tai muulla sovitulla henkilöllä on oikeus pysähtyä lapsen jättämiseksi tai noutamiseksi päivähoitopaikasta. Pysähdys ja poikkeama lapsen päivähoitoon viemiseksi kirjataan asiakkaan palvelupäätökseen.

Kommentti: Välityskeskukseen algoritmit laskevat pysähdykset aina valtateitä pitkin, jolloin reititykseen tulee lisää kilometrejä ja lisää aikaa. Algoritmit eivät tunnista

tilannetta, jossa välipysähdykseen voi poiketa moottoritietä maantielle, jolloin säästyy sekä kilometrejä että aikaa. Välityskeskukseen toimintatapa siis tuottaa turhia lisäkustannuksia niin hyvinvointialueelle kuin asiakkaillekin. Alun perin kilpailutuksissa on sovittu palvelun kehittämisestä tarpeen mukaan. Tämä algoritmin toimintatapa on selkeästi yksi niistä kohdista, jotka välityskeskukseen tulisi korjata. Algoritmeja on mahdollista muuttaa.

s. Kunnes niin tapahtuu, on poikkeamien kilometrimäärää kasvatettava esim. 3500-4000metriin. Tällöin hva joutuu maksamaan kyllä algoritmin vaatimat ylimääräiset kilometrit moottori- tai valtateitä pitkin, mutta säästyy sentään uuden aloitusmaksun korvaamiselta. Aloitusmaksuhan ei tule, jos matka reititetään joustavasti lyhintä reittiä pitkin.

Yksinmatkustusosoikeus

Ohje: Asiakkaalle voidaan myöntää erityisestä perustellusta syystä yksinmatkustusosoikeus. Erityisenä syynä voi olla esimerkiksi haastava käyttäytyminen, vakava sosiaalinen pelkotila, avustaja- tai opaskoira tai erittäin paha allergia.

t. Kommentti: Suurikokoisia apuvälineitä ei yhdistellä kelamatkoissakaan: apuvälineiden lastaaminen sisään ja ulos jokaisen uuden autoon tulevan ja poistuvan kohdalla vie kohtuuttomasti aikaa.

Oikaisuvaatimuksen sisältö/tekijän vaatimus

Oikaisun vaatijat vaativat, että

- a. päätöksestä tiedotetaan toimittamalla se vammaisille henkilöille sekä soveltamisohje kumotaan ja palautetaan valmisteluun erityisesti seuraavien kohtien osalta
- b. koematkojen tekemisen -kohtaa tulee muuttaa siten, että asiakkaan palvelutarve huomioidaan eikä hinnan kohtuullisuutta saa mainita,
- c. koematkojen tekemisen -kohtaa tulee täydentää siten, että lain periaatteet mainitaan ohjeessa ja kielletään vammaispalveluista leikkaaminen säästöperusteella,
- d. liikkumisen tuen sisältö ja tarkoitus -kohtaa tulee täydentää siten, että liikuntaryhmiin osallistumisen ja muut harrastukset mainitaan tässä kohdassa,
- e. liikkumisen tuen sisältö ja tarkoitus -kohtaa tulee muuttaa siten, että hintaan liittyvät kohtuullisuusharkintaa sisältävät ohjeet poistetaan,
- f. liikkumisen tuen myöntämisedellytykset -kohtaa tulee täydentää siten, että mainitaan palveluiden jatkuvuuden turvaaminen elämänvaiheesta toiseen siirryttäessä,
- g. vammaispalvelulain soveltamisala -kohtaa tulee täydentää siten, että mainitaan palveluiden jatkuvuuden turvaaminen elämänvaiheesta toiseen siirryttäessä,
- h. työmatkat ja opiskelumatkat -kohtia tulee täydentää siten, että mainitaan oikeus vähintään samaan työssäkäyntialueeseen kuin vammattomilla,
- i. työmatkat ja opiskelumatkat -kohtia tulee muuttaa siten, että kustannusten kohtuullisuutta koskeva maininta tulee poistaa,

- j. tavanomaisen elämän matkat -kohtaa tulee täydentää siten, ettei vammaisten tarpeita määritellä vertailemalla vammaisia toisiinsa ja ettei työntekijän mielipide voi ratkaista palvelun välttämättömyyttä,
- k. matkustusalue, toiminnallinen lähikunta -kohtaa tulee täydentää siten, että lisätään maininta, ettei toiminnallisten lähikuntien määrää pidä rajata tarpeettomasti,
- l. matkustusalue, oman elämän kannalta merkittävä kunta -kohtaa tulee täydentää siten, että ohjeistetaan työntekijä kertomaan asiakkaille etukäteen, mikä on säännöllisyyden raja ja kielletään työntekijöitä pyytämästä yksityiskohtaisia perusteluita matkalle,
- m. matkustusalue, oman elämän kannalta merkittävä kunta -kohtaa tulee muuttaa siten, että työntekijät ohjeistetaan aina tekemään päätökset joustavasti niin, että myös harvakseltaan matkoja tarvitsevat saisivat toistaiseksi voimassa olevan päätöksen x matkaa/vuosi,
- n. matkustusalue, oman elämän kannalta merkittävä kunta -kohtaa tulee muuttaa siten, ettei etukäteistä ilmoitusvelvollisuutta ole liikuttaessa oman elämän kannalta merkittävien kuntien ulkopuolella,
- o. matkustusalueen ulkopuolelle suuntautuvien kertaluontoisten matkojen korvaaminen -kohtaa tulee tarkentaa niin, että välttämättömyysarviointi koskee vain palvelun välttämättömyyttä, muttei matkan välttämättömyyttä,
- p. liikkumisen tuki kuljetuspalvelun: kuljetuspalveluun liittyvä saattajan apu ja tuki -kohtaa tulee muuttaa niin, että myös itse kuljettajan apua tarvitseva henkilö voi toimia vammaisen henkilön saattajana,
- q. kuljetuspalvelumatkan tilaaminen -kohtaa tulee tarkentaa siten, että matkaa ei vähennetä, jos perumattomuus johtuu perustellusta syystä, kuten migreenistä tai oletuksesta, että matka on peruuntunut kuljetusyrittäjän aloitteesta,
- r. kuljetuspalvelumatkan tilaaminen -kohtaa tulee muuttaa siten, että toistuvien peruutusten laiminlyöntien seurauksena ei voi olla matkan koko kustannuksen periminen asiakkaalta,
- s. kohtuullinen pysähdys tai poikkeama matkan aikana -kohtaa tulee muuttaa siten, että poikkeamana voidaan pitää 3500–4000 metrin matkaa, sekä
- t. yksinmatkustusoikeus-kohtaa tulee muuttaa siten, että suurikokoisia apuvälineitä käyttäville annetaan oikeus yksinmatkustukseen.

Käsittely:

Oikaisuvaatimus voi kohdistua vain tehdyn päätöksen sisältöön. Siten oikaisuvaatimuksessa ei voida tutkia väitteitä, jotka kohdistuvat päätöksen sisällön ulkopuolelle. Siten kohdan a-vaatimusta ei voida tutkia.

Oikaisuvaatimusmenettelyn tarkoitus on mahdollistaa puuttuminen lainvastaisiin päätöksiin. Kohtien c, d, f, g, h, k, l, m, n, q, r, s ja t vaatimukset kohdistuvat toivottuihin sanamuotoihin eivätkä edes väitä aiemman päätöksen muotoilun olevan lain vastaisia. Viranomaisella on harkintavalta lain antamissa raameissa, eikä muutoksenhaulla ole oikeutta puuttua tähän lailliseen harkintavaltaan. Hyvinvointialueen lautakuntaan demokraattisesti valitut edustajat ovat oikeutettuja muotoilemaan lain puitteissa ohjeet haluamallaan tavalla. Siten se, että

muutoksenhakija on eri mieltä asiasta ei ole peruste muuttaa päätöstä. Näiltä osin päätöstä ei siten muuteta.

Lisäksi oikaisuvaatimuksessa on tuotu esiin, että päätös on lain vastainen tietyiltä osin. Hyvinvointialue katsoo, etteivät ratkaisut ole lain vastaisia seuraavin perustein.

Vaatimuskohta b:

1. Lainsäädäntö itsessään edellyttää palvelutarpeen huomiointia eikä soveltamisohjeessa kehoteta toimimaan vastoin kyseisiä lain säännöksiä. Lain säännöksiä ei tarvitse toisintaa soveltamisohjeessa, sillä ne velvoittavat hyvinvointialuetta joka tapauksessa.
2. Lisäksi VPL 28 §:n mukaan vammaisella henkilöllä on oikeus saada tarvitsemansa kohtuullinen liikkumisen tuki. THL on ohjeissaan (Vammaispalveluiden käsikirja, Oikeus liikkumisen tukeen, Kohtuullinen liikkumisen tuki -kohta) todennut, että ”Kohtuullisuusarviointi tulee tehdä sekä vammaisen henkilön tuen tarpeen että kustannusten näkökulmasta.” Päätös ei siten näiltä osin ole lain vastainen, eikä sitä tule oikaista.

Vaatimuskohta e:

Perustelut, kuten vaatimuksen b, kohta 2.

Vaatimuskohta i:

Perustelut, kuten vaatimuksen b, kohta 2.

Vaatimuskohta j:

Lainsäädäntö itsessään edellyttää yksilöllisen harkinnan käyttöä, joten ohje ei näiltä osin ole lain vastainen vaan täydentää sitä viranomaisen harkintavallan puitteissa. Välttämättömyyttä on arvioitava yhdenvertaisesti, mikä väistämättä edellyttää vertailua, jotta asiakkaita ei kohdella mielivaltaisesti vaan samoja periaatteita noudatetaan kaikkiin asiakkaisiin. Yhdenvertaista kohtelua ei ole lain tulkinnassa pidetty yksilöllisen tarpeen arvioinnin kanssa vastakkaisina toimenpiteinä vaan toisiaan täydentävinä. Ohjeessa nimenomaisesti ohjeistetaan tunnistamaan olennaisia asiaan vaikuttavia tekijöitä, jotta välttämättömyysharkinta ei jää yksittäisen päätöksentekijän mielipiteen varaan. Päätös ei siten näiltä osin ole lain vastainen, eikä sitä tule oikaista.

Vaatimuskohta o:

Ohjeen mukaan ”asiakkaalle voidaan myöntää viranhaltijan yksilöllisellä harkinnalla poikkeuksellisesta ja perustellusta syystä matkustusalueen ulkopuolelle suuntautuvia välttämättömiä kertaluontoisia matkoja.” Oikaisuvaatimuksessa on huomautettu että ”välttämättömyys koskee tarvetta palveluun, ei matkan kohteen välttämättömyyden arviointia.” Oikaisuvaatimuksen tekijät ovat tämän osalta oikeassa. Ohjeeseen on jäänyt virhe, joka on lainvastainen. Ohjeen valmistelussa sanalla ”matkoja” on yritetty tarkoittaa ”matkapalveluita”, mutta tämä on epähuomioissa muotoiltu huonosti ja heikko muotoilu on muuttanut ohjeen tosiasiallista sisältöä. Ohje on näiltä osin lainvastainen ja lautakunta palauttaa ohjeen kohdan 9.3 valmisteluun.

Vaatimuskohta p:

Oikaisuvaatimuksessa on vedottu KHO: 2015:131 päätökseen, jossa on todettu, ettei saattajana toimiva toinen vammaisen henkilö voi menettää omia vammaispalvelulain

mukaisia matkojaan tai joutua maksamaan omavastuusuutta silloin, kun toimii saattajana. Korkein hallinto-oikeus on kuitenkin ottanut asiaan kantaa vain silloin, kun saattaja pystyy tosiasiallisesti hoitamaan kaikki saattajana toimimiseen kuuluvat tehtävät. Oikeustapauksessa saattaja toimi saatettavan omaishoitajan ja oli kykenevä auttamaan saatettavaa omasta vammastaan huolimatta täysipainoisesti. Vammaisen saattajan on siten osoitettava, että hän kykenee esimerkiksi tarvittaessa nostamaan saatettavan autoon vammastaan huolimatta. Liikkumisen tukea saavat vammat pääsääntöisesti eivät kykene tällaiseen. Ohjeessa on varattu mahdollisuus poikkeamille, jos vammaisen henkilö kykenee tosiasiasa toimimaan saattajana ja tällöin yleisohjeesta saadaan poiketa. Ohjetta ei voida pitää kyseisen ennakkopäätöksen vastaisena. Päätös ei siten näiltä osin ole lain vastainen, eikä sitä tule oikaista.

Lisäksi kehotetaan oikaisuvaatimuksen tekijöitä tarvittavilta osin tekemään tietopyyntö tai pyytämään hallintolain mukaista ohjausta ja neuvontaa, mikäli tarvitsevat soveltamisohjeen tulkinnasta lisätietoja.

Ehdotus

Sosiaali- ja terveystoiminta:

Palveluiden järjestäminen -lautakunta päättää, että

- oikaisuvaatimus jätetään tutkimatta vaatimuksen a-osalta.
- oikaisuvaatimus hylätään kohtien b-n ja p-t osalta.
- oikaisuvaatimus hyväksytään kohdan o-osalta. Soveltamisohjeen kohta 9.3 palautetaan valmisteluun.

Pykälä tarkastetaan heti.

Palveluiden järjestäminen -lautakunta, § 11,03.02.2026

Palveluiden järjestäminen -lautakunta, § 56, 12.05.2026

§ 56

Vammaispalvelulain mukaisen liikkumisen tuen soveltamisohje

IUHVADno-2025-3438

Palveluiden järjestäminen -lautakunta, 03.02.2026, § 11

Liitteet

- 1 Liite: Liikkumisen tuen soveltamisohje
- 2 Bilaga: Tillämpningsanvisning gällande stöd för rörligheten enligt funktionshindersservicelagen

Oheismateriaali: Vammaisneuvoston lausunto

Valmistelu ja lisätiedot:

tulosyksiköpäällikkö (vammaispalvelut) Maritta Koskinen
etunimi.sukunimi(at)itauusimaa.fi

Liikkumisen tukea on järjestettävä työ- ja opiskelumatkoihin sekä työllistymistä tukevan toiminnan, työtoiminnan ja muun tavanomaisen elämän matkoihin. Liikkumisen tukea on lisäksi järjestettävä tarvittaessa valmennuksen, erityisen osallisuuden tuen, tuetun päätöksenteon, vaativan moniammatillisen tuen ja lyhytaikaisen huolenpidon matkoihin. Liikkumisen tukea voidaan myöntää usealla eri toteuttamistavalla tai toteuttamistapojen yhdistelmällä. Liikkumisen tuen myöntämisen edellytyksenä on, että henkilöllä on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa.

Liikkumisen tuesta säädetään sekä sosiaalihuoltolaissa (23§) että vammaispalvelulaissa (§28,29,30,31). Ensisijaisesti arvioidaan sosiaalihuoltolain mukaisten palvelujen soveltuvuus liikkumisen tuen järjestämisessä. Vammaispalvelulakiin on 1.1.2026 tullut voimaan tarkennus, joka vahvistaa vammaispalvelulain asemaa erityislakina ja ohjaa palvelujen myöntämistä elämänvaiheen ja tuen tarpeen mukaan. Palvelutarpeen arvioinnilla selvitetään, onko liikkumisen tuen tarve elämänvaiheeseen nähden tavanomainen tai siitä poikkeava, ja voidaanko tuen tarpeeseen vastata muulla lainsäädännöllä. Liikkumisen tukea vammaispalvelulain nojalla myönnetään vammaiselle henkilölle, jonka vamman tai sairauden aiheuttama toimintarajoite on pitkäaikainen. Tarvittaessa arvioinnin yhteydessä pyydetään myös lääkärinlausunto vamman tai sairauden aiheuttamasta toimintarajoitteesta. Joissain tilanteissa liikkumisen tukea voidaan myöntää myös määräaikaisena.

Esteetön ja toimiva julkinen joukkoliikenne mukaan lukien kutsu- ja palveluliikenne on ensisijainen tapa järjestää kaikille soveltuva liikkuminen. Liikkumista tukevia palveluita voidaan järjestää myös esim. saattajapalveluin tai ryhmäkuljetuksina, tai ohjata asiakasta käyttämään julkisia kulkuvälineitä.

Asiakkaalla on oikeus saada työmatkoja/opiskelumatkoja omassa asuinkunnassa tai oman asuinkunnan ja työpaikan/ opiskelupaikan sijaintikunnan välillä. Muita kuin työmatkoja voi tehdä oman asuinkunnan alueella, oman asuinkunnan ja toiminnallisten lähikuntien välillä tai oman asuinkunnan ja oman elämän kannalta

merkittävän kunnan välillä. Matkustusalue kirjataan aina asiakkaan palvelupäätökseen. Matkojen määrään ja toteutustapaan otetaan soveltamisohjeessa myös kantaa lain mukaisesti.

Vanhusneuvostolta ja vammaisneuvostolta on pyydetty lausunnot soveltamisohjeeseen. Vammaisneuvosto on jättänyt lausuntonsa määräajassa.

Ehdotus

Sosiaali- ja terveystoimen johtaja:

Palveluiden järjestäminen -lautakunta hyväksyy liikkumisen tuen soveltamisohjeen. Ohje astuu voimaan 3.2.2026.

Pykälä tarkastetaan heti.

Päätös

Palveluiden järjestäminen -lautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä liikkumisen tuen soveltamisohjeen. Ohje astuu voimaan 3.2.2026.

Pykälä tarkastettiin heti.

Palveluiden järjestäminen -lautakunta, 12.05.2026, § 56

Liitteet

- 1 Liite: Vammaispalvelut, liikkumisen tuen soveltamisohje
Verkkojulkisuus rajoitettu
- 2 Bilaga: Tillämpningsanvisning gällande stöd för rörligheten enligt
funktionshindersservicelagen
Verkkojulkisuus rajoitettu

Valmistelu ja lisätiedot:

sosiaali- ja terveystoimen hallintopäällikkö Heli Sjöblom
etunimi.sukunimi2(at)itauusimaa.fi
lakimies Janina Luminto
lakimies Matilda Eklund
etunimi.sukunimi(at)itauusimaa.fi

Palveluiden järjestäminen -lautakunta päätti 3.2.2026 kokouksessaan (§11) Vammaispalvelulain mukaisen liikkumisen tuen soveltamisohjeen hyväksymisestä.

Soveltamisohjeessa on ilmennyt virheellinen kirjaus kohdassa 9.3. Matkustusalueen ulkopuolelle suuntautuvien kertaluontoisten matkojen korvaaminen, joka on ristiriidassa lain kanssa. Asiasta on tullut oikaisuvaatimus, jonka käsittelyn yhteydessä soveltamisohjeen kohdan 9.3. tekstiä on uudelleen käsitelty ja samalla korjattu.

Soveltamisohjeen kohta 9.3. muutetaan seuraavaan muotoon:

9.3. Säännöllisen matkustusalueen ulkopuolelle suuntautuvat kertaluonteiset matkat.

Matkustusalue määrittää soveltamisohjeen kohdassa 9. Hyvinvointialue tekee liikkumisen tuesta toistaiseksi voimassa olevan palvelupäätöksen, jossa asiakkaalle määrittää matkustusalue hänen yksilöllisen elämäntilanteensa perusteella

(säännöllinen matkustusalue). Säännöllinen matkustusalue käsittää kohdan 9 mukaisesti työ- ja opiskelumatkat, asiakkaan asuinkunnan, toiminallisen lähikunnan ja mahdolliset asiakkaan oman elämän kannalta merkitykselliset kunnat.

Erityisestä syystä kertaluonteisia muita kuin työ- ja opiskelumatkoja voi tehdä myös muiden kuntien alueelle. Säännöllisen matkustusalueen ulkopuolelle suuntautuvien kertaluontoisten matkojen kohdalla, matkojen korvaaminen perustuu tapauskohtaiseen harkintaan. Kertaluontoisen matkan myöntämisen edellytyksenä on, että vammaisella on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa eikä hän pysty itsenäisestä käyttämään julkista joukkoliikennettä matkantekoon ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia tai muulla kohtuullisella tavalla toteuttamaan matka.

Tapauskohtainen harkinta tehdään asiakkaan yksilöllisen tilanteeseen perustuen. Mikäli asiakkaalle myönnetään liikkumisen tukea kertaluontoisesti säännöllisen matkustusalueen ulkopuolelle, tehdään asiakkaalle tästä erillinen palvelupäätös.

Säännöllisen matkustusalueen ulkopuolelle suuntautuvat kertaluontoiset matkat, voivat olla esimerkiksi yksittäinen lomamatka Suomessa, sukulaisen synttärjuhlat säännöllisen matkustusalueen ulkopuolella tai muu asiakkaan elämäntilanteeseen liittyvä perusteltu tapahtuma. Säännölliset, toistuvat tai ennakoitavissa olevat matkustustarpeet matkustusalueen ulkopuolelle arvioidaan osana säännöllisen matkustusalueen määrittelyä.

Ehdotus

Sosiaali- ja terveystoiminta:

Palveluiden järjestäminen -lautakunta päättää hyväksyä aiemmin hyväksytyyn liikkumisen tuen soveltamisohjeen kohdan 9.3. korjatun version.

Pykälä tarkastetaan heti.

§ 57

Meneillään olevien rahoitushankkeiden tilannekuva

IUHVADno-2026-1622

Oheismateriaali: Käynnissä olevat ulkoisen rahoituksen hankkeet.

Valmistelu ja lisätiedot:
kehittämispäällikkö Heidi Hovisilta
etunimi.sukunimi(at)itauusimaa.fi

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella otettiin vuonna 2025 käyttöön projektijohtamisen malli. Osana toimintamallia otettiin Hypergene Portfolios -järjestelmä johtamisen tueksi.

Huhtikuussa 2026 Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen projektisalkussa oli yhteensä 11 toteutusvaiheessa olevaa ulkoisen rahoituksen hanketta.

Toteutusvaiheessa ovat seuraavat ulkoisen rahoituksen hankkeet:

1. IntO - Integraatiota osallistaen / ESR+
2. Hyvinvoiva vanhemmuus - kiertävät, vaikuttavat ja varhaiset lapsiperhepalvelut / ESR+
3. Keko - Työkyvyn tukemisen ja työhön osallistumisen ekosysteemi / ESR+
4. Kirjo -projekti / Kela
5. Työote
6. Terveyttä ja tuottavuutta tiedolla johtaen / Sitra
7. BoRa -projektit / STM
8. Barnahus / STM
9. AJOISSA YHDESSÄ - Nuorten huumekuolemien ennalta ehkäisy
10. Valtionavustus ruoka-aputoimintaan 2025-2026 / THL
11. Hepatiitti C:n eliminointi - Vinkin testaustoiminnan ja matalan kynnyksen hoidon kehittäminen / STM
12. Jotpa - Sosionomiopiskelijoiden työn ja opiskelun yhteensovittamisen vahvistaminen

Ehdotus

Sosiaali- ja terveystoimintajohtaja:

Palveluiden järjestäminen -lautakunta merkitsee tiedoksi käynnissä olevat ulkoisen rahoituksen hankkeet.

§ 58

Selvitys työosuusrahasta

IUHVAADno-2026-1623

Valmistelu ja lisätiedot:

vs. vastuualuejohtaja (perhe- ja sosiaalipalvelut) Ville Heininen
palveluvastaava (vammaisten työ- ja päivätoiminta ja erityisen vaativan tuen palvelut)
Satu Broman
etunimi.sukunimi(at)itauusimaa.fi

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella kehitysvammaisille asiakkaille myönnetään työtoimintaa osana sosiaalihuollon mukaisia vammaispalveluja. Työtoimintaan osallistumisesta maksetaan työosuusrahaa hyvinvointialueen laatiman työosuusrahaohjeistuksen mukaan. Työosuusrahan ohjeistus on hyväksytty Palveluiden järjestäminen- lautakunnassa 3.2.2026 (§10). Työosuusrahan maksamisesta on pyydetty lisäselvitystä, minkä johdosta asiaa taustoitetaan tässä pykälässä.

Työosuusrahan tarkoitus ja luonne

Työosuusrahaa maksetaan asiakkaille, jotka osallistuvat työllisyyttä edistävään toimintaan, työvalmennukseen tai tuettuun työhön. Työosuusraha ei ole palkkaa eikä työsuhteeseen perustuva korvaus, vaan verovapaa sosiaalinen etuus (tuloverolaki 1535/1992 §92), jonka tarkoituksena on tukea asiakkaan hoitoa, kuntoutusta ja osallisuutta yhteiskuntaan.

Työosuusrahaa saava asiakas ei ole työsuhteessa hyvinvointialueeseen, ja työllisyyttä edistävään toimintaan osallistuvilla asiakkailla on muu pääasiallinen tulonlähde kuin työosuusraha, esimerkiksi eläke. Työosuusrahan maksaminen perustuu todellisiin läsnäolopäiviin, eikä sitä makseta esimerkiksi sairaus- tai muilta poissaolopäiviltä.

Työosuusrahan maksamiselle ei ole hyvinvointialueella lakisääteistä veloitetta, eikä sen määrää ole säännelty lainsäädännössä. Aluehallitus on päättänyt (11.12.2025 § 289), että Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella maksettava työosuusraha on portaittain määräytyvä ja sen enimmäismäärä on 12 euroa päivässä. Verotuskäytännössä työosuusrahaa on pidetty verovapaana, kun sen määrä on ollut enintään 12 euroa päivässä eikä kyse ole ollut vastikkeesta tehdystä työstä.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella on aiempien kuntayhtymien päätösten mukaisesti maksettu työllisyyttä edistävään toimintaan osallistuneille henkilöille työosuusrahan lisäksi niin sanottua loma-ajan korvausta vuosina 2023–2025, vaikka henkilöt eivät ole olleet työsuhteessa hyvinvointialueeseen. Käytännössä tämä on tarkoittanut enintään noin 252 euron suuruista lisäkorvausta henkilöä kohden vuodessa (12 euroa/päivä × 21 päivää).

Yhdenvertaisuus ja eettisesti kestävä toimintatapa

Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvoisen kohtelun näkökulmasta on huomioitava, että työllisyyttä edistävää toimintaa järjestetään Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella myös muissa palvelukokonaisuuksissa kuin vammaispalveluissa, esimerkiksi mielenterveys- ja päihdepalveluissa ja kuntouttavissa sosiaalipalveluissa. Näissä palveluissa

osallistujille ei makseta työosuusrahaa eikä lisäkorvauksia esimerkiksi poissaoloihin liittyen.

Työosuusrahan tai lisäkorvausten maksaminen vain tietyille asiakasryhmälle ilman lainsäädännöllistä veloitetta johtaa epätasa-arvoiseen kohteluun eri palveluiden välillä. Eettisesti kestävän ja yhdenvertaisen palvelujärjestelmän näkökulmasta on perusteltua, että vastaavan luonteisissa työllisyyttä edistävissä toiminnoissa noudatetaan mahdollisimman yhtenäisiä periaatteita korvauskäytännöissä.

Mikäli työllisyyttä tukevaa toimintaa järjestävä yritys tai muu toimija haluaa maksaa työtoimintaan osallistuvalla henkilöllä kesäajalta korvausta tai muuta vastaavaa lisäkorvausta, asiasta voidaan sopia erikseen yrityksen ja työtoimintaan osallistuvan henkilön kesken. Tämä ei kuitenkaan muodosta hyvinvointialueelle veloitetta lisäkorvausten maksamiseen.

Työosuusrahan maksamisen käytäntöjä muilla hyvinvointialueilla

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella vammaispalvelujen työtoiminnan työosuusrahojen maksukäytäntöjä on yhtenäistetty 1.1.2025 alkaen. Tuettuun työtoimintaan osallistuvilla maksetaan 10 euroa päivässä, ja osalla aluetta aiemmin käytössä ollut erityinen tukiraha on poistettu. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella työosuusrahojen maksamisen periaatteet on niin ikään yhtenäistetty 1.1.2025 alkaen ja työosuusrahaa maksetaan portaittain, enintään 12 euroa päivässä.

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueella aluevaltuusto suunnitteli työosuusrahan lakkauttamista vuoden 2026 alusta, mutta perui päätöksen joulukuussa 2025 ja päätti jatkaa työosuusrahan maksamista 1.1.2026 alkaen.

Kymenlaakson hyvinvointialueella, Satakunnan hyvinvointialueella ja Keski-Suomen hyvinvointialueella kehitysvammaisten toimintakeskuksissa tapahtuvasta työtoiminnasta ei makseta työosuusrahaa säästösyistä, lukuun ottamatta alihankintatyötä ja avotyötä. Aiemmin maksetun työosuusrahan määrä on ollut Satakunnan hyvinvointialueella 2–6 euroa päivässä.

(Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue tiedote 27.11.2024; Keski-Uudenmaan hyvinvointialue aluevaltuusto 11.12.2025 §85; Kymenlaakson hyvinvointialue aluevaltuusto 9.12.2025 §68; Satakunnan hyvinvointialue aluehallitus 29.10.2024 §357; Keski-Suomen hyvinvointialue aluehallitus 17.12.2024 §328)

Johtopäätökset

Hyvinvointialuejohtajan vuoden 2026 talousarvioesitykseen sisältyi työosuusrahan kohdistuva 18 500 euron säästötavoite. Aluevaltuusto päätti lisätä määrärahan talousarvioon 11.12.2025 (§ 292). Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella maksetaan vuonna 2026 kehitysvammaisille työtoimintaan osallistumisesta ei-lakisääteistä työosuusrahaa hyväksytyyn työosuusrahojeistuksen mukaisesti, myös omien toimintakeskusten työtoiminnassa mukana oleville.

Vuonna 2025 työosuusrahaa maksettiin 180 000 euroa ja vuoden 2026 talousarvioon on varattu 176 000 euroa sisältäen palautettu osuus. Aluevaltuuston talousarvioon palauttama 18 500 euroa käytetään työosuusrahan maksamiseen.

Työosuusrahan maksaminen perustuu hyvinvointialueen omaan harkintaan ja erikseen hyväksytyihin linjauksiin. Kyseessä ei ole lakisääteinen etuus eikä työosuusraha muodosta työsuhdetta tai siihen rinnastettavaa oikeutta muihin

työsuhteeseen kuuluviin etuuksiin. Tämän vuoksi työosuusrahaa koskevien käytäntöjen on oltava selkeitä, yhdenmukaisia ja läpinäkyvästi perusteltuja.

Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvoisen kohtelun näkökulmasta on keskeistä, että Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella eri palvelukokonaisuuksissa toteutettavassa työllisyyttä edistävässä toiminnassa noudatetaan mahdollisimman yhtenäisiä periaatteita. Lisäkorvausten, kuten loma-aikaan rinnastettavien erien tai palkkioiden, maksaminen vain osalle asiakkaista ilman lainsäädännöllistä veloitetta ei ole yhdenvertaisen kohtelun näkökulmasta perusteltua eikä tarkoituksenmukaista. Mahdolliset työtoimintaan liittyvät erilliskorvaukset voivat perustua yritysten tai muiden toimijoiden ja työtoimintaan osallistuvien henkilöiden välisiin sopimuksiin, mutta nämä eivät johda hyvinvointialueelle veloitteisiin.

Kokonaisuutena nykyinen työosuusrahaohjeistus muodostaa selkeän ja yhdenvertaisuutta tukevan kehyksen työosuusrahan maksamiselle Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella. Ohjeistuksen noudattaminen turvaa asiakkaiden tasapuolisen kohtelun, tukee hallinnon ennakoitavuutta ja ehkäisee sellaisia käytäntöjä, jotka voisivat johtaa epäselviin tulkintoihin.

Ehdotus

Sosiaali- ja terveystoimintajohtaja:

Palveluiden järjestäminen -lautakunta päättää merkitä tiedoksi selvityksen työosuusrahasta.

Palveluiden järjestäminen -lautakunta, § 97, 30.09.2025

Palveluiden järjestäminen -lautakunta, § 59, 12.05.2026

§ 59

Vastaus aloitteeseen: Palveluverkkoa tukevan asiointiliikenteen kehittäminen yhteistyössä hyvinvointialueen ja alueen kuntien kanssa

IUHVADno-2024-506

Palveluiden järjestäminen -lautakunta, 30.09.2025, § 97

Liitteet

1 Aloite_Palveluverkkoa tukevan asiointiliikenteen kehittäminen yhteistyössä hyvinvointialueen ja alueen kuntien kanssa

Valmistelu ja lisätiedot:

sosiaali- ja terveystoimen hallintopäällikkö Heli Sjöblom
etunimi.sukunimi2(at)itauusimaa.fi

Aloitteen sisältö

Aluevaltuutettu Anna-Mari Eloranta on tehnyt 6.2.2024 aloitteen Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen palveluverkkoa tukevan asiointiliikenteen kehittämisestä yhteistyössä hyvinvointialueen ja alueen kuntien kanssa. Aloitteen on allekirjoittanut yhdeksän aluevaltuutettua. Aloitteessa todetaan, että sosiaali- ja terveystoimen palvelut ovat hyvinvointialueen järjestämisvastuulla, mutta palvelujen liikenteellinen saavutettavuus vaatii yhteistyötä kuntien kanssa.

Aloitteen mukaan toimivan ja kattavan asiointiliikenteen puute hyvinvointialueella aiheuttaa sen, että etäällä palvelupisteistä asuvat joutuvat kattamaan matkustamisesta aiheutuvat kustannuksensa itse. Pahimmillaan tämä voi johtaa siihen, että palveluiden piiriin ei hakeuduta ajoissa ja ongelmat vaikeutuvat.

Aloitteessa todetaan, että kokonaisuuden koordinoitua ja kuntarajat ylittävää asiointiliikenteen mahdollistamiseksi, olisi tarpeen tehdä yhteistyötä hyvinvointialueen ja kuntien välillä.

Asiointiliikenteen kehittäminen yhteistyössä kuntien kanssa.

Kuntien osuus asiointiliikenteen kehittämisessä on merkittävä, koska kunnat vastaavat liikennöinnin rahoittamisesta. Hyvinvointialueen asukkaiden tarpeet asiointiliikenteen kehittämiseksi ovat sekä kunnan sisäisiä että kuntien välisiä. Jotta aloitteen mukaista asiointiliikenteen kehittämistä olisi mahdollista käynnistää, on hyvinvointialueen kunnista pyydettävä lausuntoa asiointiliikenteen nykytilasta.

Ehdotus

Sosiaali- ja terveysjohtaja:

Palveluiden järjestäminen -lautakunta päättää pyytää lausuntoa asiointiliikenteen nykytilasta Askolan, Lapinjärven, Loviisan, Myrskylän, Porvoon, Pukkilan ja Sipoon kunnista 28.10.2025 klo16 mennessä. Lausunnot pyydetään toimittamaan Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kirjaamoon sähköpostitse, kirjaamo(at)itauusimaa.fi.

Päätös

Palveluiden järjestäminen -lautakunta päättää päätti yksimielisesti pyytää lausuntoa asiointiliikenteen nykytilasta Askolan, Lapinjärven, Loviisan, Myrskylän, Porvoon, Pukkilan ja Sipoon kunnista 28.10.2025 klo16 mennessä. Lausunnot pyydetään toimittamaan Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kirjaamoon sähköpostitse, kirjaamo (at)itauusimaa.fi.

Palveluiden järjestäminen -lautakunta, 12.05.2026, § 59

Liitteet

- 1 Liite: Valtuustoaloite Palveluverkkoa tukevan asiointiliikenteen kehittäminen yhteistyössä hyvinvointialueen ja alueen kuntien kanssa
- 2 Loviisan kunnan lausunto asiointiliikenteen nykytilasta 6.11.2025
- 3 Loviisan kunnan lausunto asiointiliikenteen nykytilasta 6.11.2025 SV
- 4 Lausunto Myrskylän asiointiliikenteen nykytilasta 24.10
- 5 Sipoon kunnan lausunto asiointiliikenteen nykytilasta 28.10.2025
Verkkojulkisuus rajoitettu
- 6 Lausunto Askolan asiointiliikenteen nykytilasta 28.10.2025
Verkkojulkisuus rajoitettu
- 7 Lausunto Lapinjärven kunnan asiointiliikenteestä
Verkkojulkisuus rajoitettu
- 8 Liite. Lapinjärvi, Lausunto asiointiliikenteen nykytilasta
- 9 Liite. Porvoo, lausunto asiointiliikenteen nykytilasta

Valmistelu ja lisätiedot:

sosiaali- ja terveystoimen hallintopäällikkö Heli Sjöblom
etunimi.sukunimi2(at)itauusimaa.fi

Palveluiden järjestäminen -lautakunta käsitteli aluevaltuutettu Anna-Mari Elorannan 6.2.2024 tekemää aloitetta kokouksessaan 30.9.2025 (§ 97). Aloitteen mukaisen kehittämistyön käynnistämisen edellytyksenä pidettiin ajantasaisen tiedon kokoamista kuntien järjestämän asiointiliikenteen nykytilasta.

Lautakunta päätti pyytää lausuntoa asiointiliikenteen nykytilasta alueen kunnilta. Lausuntopyyntö lähetettiin kuntien kirjaamoihin 6.10.2025 ja määräaikaan (28.10.2025) mennessä lausunnot asiointiliikenteestä saatiin Askolasta, Lapinjärveltä, Myrskylästä, Porvoosta ja Sipoosta. Loviisan kaupunki pyysi lisäaikaa lausunnon antamiselle ja toimitti lausunnon 6.11.2025. Pukkilan kunta ei toimittanut lausuntoa.

Asiointiliikenteen nykytila kunnissa

Askola järjestää kunnan sisäistä asiointiliikennettä keskiviikkoisin ja perjantaisin klo 9–14. Kuljetukset tilataan palveluntuottajalta ja ne toteutetaan yhteiskuljetuksina. Lisäksi ikäihmisille on erikseen järjestetty kuljetus Palvelukeskus Mäntyrinteen kuntosalille maanantaisin ja torstaisin. Käytössä on myös ennakkoon tilattava asiointikytyi Porvooseen perjantai-iltaisin ja lauantaisin.

Lapinjärvi järjestää kunnan sisäistä asiointiliikennettä maanantaisin ja perjantaisin. Kuljetukset tilataan palveluntuottajalta ja ne toteutetaan yhteiskuljetuksina. Lisäksi keskiviikkoisin on aikataulutettu yhteys kirkonkylään ja torstaisin Loviisan keskustaan. Käyttöaste aikataulutetuille yhteyksille on kokemusten perusteella ollut melko matala.

Loviisassa on paikallisliikenteen lisäksi ikäihmisille suunnattu kunnan sisäinen palvelulinja. Palvelu on kutsupohjainen ja edellyttää ennakoon tehtävää tilausta. Reitit ja aikataulut määräytyvät tilausten perusteella, ja ajantasaiset tiedot ovat saatavilla kaupungin verkkosivuilla.

Myrskylä järjestää kunnan sisäistä asiointiliikennettä kerran viikossa. Asiointiliikenteen tarkoituksena on mahdollistaa asioiden hoitaminen kunnan keskustassa.

Porvoossa on vuosina 2014–2024 toiminut Uudenmaan ELY-keskuksen kilpailuttama kutsupohjainen palvelulinja Passeli. Lokakuussa 2024 Passeli yhdistettiin Porvoon kaupungin kilpailuttamaan kutsuliikennepalveluun Kyläkyty. Kyydit tilataan tilauskeskuksen tai Reitit & Liput -sovelluksen kautta. Ajoneuvot liikennöivät arkipäivisin klo 8–16 kutsutilausten mukaisesti, minkä jälkeen palvelu laajenee noin 20 minuutin ajoetäisyydelle Porvoon torilta klo 21.45 saakka.

Sipoossa ei ole kunnan erikseen järjestämää asiointiliikennettä. Sipoo kuuluu Helsingin seudun liikenteen (HSL) toimialueeseen, ja joukkoliikenne on järjestetty HSL:n linjaliikenteenä.

Johtopäätökset

Lausuntojen perusteella asiointiliikenne on kunnissa järjestetty toisistaan poikkeavilla tavoilla, ja palvelun kattavuudessa, kohderyhmissä sekä käyttöasteessa on merkittäviä eroja. Osassa kunnista asiointiliikenne on säännöllistä ja kutsupohjaista, kun taas joissakin kunnissa palvelu on rajallista tai sitä ei ole lainkaan. Nykyisissä järjestelyissä on jo esimerkkejä kuntarajat ylittävästä asiointiliikenteestä erityisesti Lapinjärven ja Loviisan sekä Askolan ja Porvoon välillä.

Nykytilan kartoituksen perusteella voidaan todeta, että yhteistyön vahvistaminen asiointiliikenteen kehittämiseksi kuntien ja hyvinvointialueen välillä on perusteltua. Kuntien rooli asiointiliikenteen järjestämisessä on kuitenkin hyvinvointialuetta keskeisempi, sillä kunnat vastaavat palvelun rahoituksesta. Hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvat asiakaskuljetukset rajoittuvat tilanteisiin, joissa kuljetus on välttämätön osa palvelun toteuttamista asiakkaan terveydentilan, toimintakyvyn tai muun palvelutarpeen perusteella. Näissä tilanteissa vastuu perustuu ensisijaisesti terveydenhuoltolakiin, sosiaalihuoltolakiin tai vammaispalvelulainsäädäntöön.

Kuntarajat ylittävien asiointiliikenneratkaisujen kehittäminen edellyttää kuntien välisiä neuvotteluja sekä arviointia palvelutarpeista, käyttömääristä ja kustannusvaikutuksista. Aloitteessa esiin nostettu tarve asiointiliikenteen kokonaisuuden koordinointiin korostaa tiiviin yhteistyön merkitystä kuntien ja hyvinvointialueen välillä. Yhteistyötä tarvitaan myös muiden toimijoiden kanssa, sillä kunnat tekevät jo nykyisellään kuntarajat ylittävää liikenneyhteistyötä Uudenmaan liiton ja Elinvoimakeskuksen kanssa.

Uudenmaan liitto vastaa joukkoliikennettä koskevasta maakunnallisesta ja seudullisesta strategisesta suunnittelusta osana liikennejärjestelmätyötä ja edistää kuntien, Elinvoimakeskusten ja muiden toimijoiden välistä yhteistyötä joukkoliikenteen kehittämiseksi yli kuntarajojen. Elinvoimakeskusten tehtävänä on

puolestaan määritellä seudullisen joukkoliikenteen palvelutaso, yhteensovittaa kuntien tarpeita ja toimia keskeisenä koordinoijana kuntien välisessä joukkoliikennejärjestelmässä. Hyvinvointialueen näkökulmasta on tarkoituksenmukaista, että asiointiliikenteeseen liittyvät palvelutarpeet tulevat huomioiduiksi joukkoliikennetyöryhmissä tai vastaavissa yhteistyöfoorumeissa.

Hyvinvointialue on kiinnostunut osallistumaan asiointiliikenteen kehittämiseen yhdessä kuntien kanssa erityisesti sellaisten ratkaisujen edistämiseksi, jotka tukevat hyvinvointialueen palveluverkkoa ja asiakkaiden tosiasiallisia asiointisuuntia.

Ehdotus

Sosiaali- ja terveysjohtaja:

Palveluiden järjestäminen -lautakunta päättää esittää aluehallitukselle, että edellä esitetty annetaan vastauksena valtuustoaloitteeseen.

§ 60

Vastaus aloitteeseen: Vuokratyövoiman käytön vähentäminen ja rekrytoinnin tehostaminen

IUHVA Dno-2025-4575

Liitteet

1 Valtuustoaloite vuokratyövoiman käytön vähentäminen

Valmistelu ja lisätiedot:

sosiaali- ja terveystoimen johtaja Annika Immonen

henkilöstöjohtaja Tuuli Lindström

konsernipalvelujohtaja Anneli Lehtimäki

etunimi.sukunimi(at)itauusimaa.fi

Aloitteen sisältö

Aluevaltuutettu Tapani Eskola on tehnyt aloitteen vuokratyövoiman käytön vähentämisestä ja rekrytoinnin tehostamisesta 17.12.2025. Aloitteen on allekirjoittanut yhteensä 18 valtuutettua.

Aloitteessa todetaan, että vuokratyövoiman käyttö aiheuttaa hyvinvointialueella merkittäviä kustannuksia ja heikentää henkilöstön pysyvyyttä. Aloitteessa on esitetty, että hyvinvointialue

- laatii vuoden 2026 aikana suunnitelman vuokratyövoiman hallitusta vähentämisestä,
- tehostaa rekrytointia nopeuttamalla prosesseja, vahvistamalla työnantajamielikuvaa ja tarjoamalla kilpailukykyisiä etuja,
- panostaa henkilöstön pysyvyyteen perehdytyksen, urapolkujen ja koulutusmahdollisuuksien avulla,
- raportoi vuokratyövoiman käytön kehityksestä säännöllisesti valtuustolle.

Vastaus aloitteeseen

Sosiaali- ja terveystoimen vuokratyövoiman kustannukset ovat olleet vuonna 2024 yhteensä 23,5 miljoonaa euroa ja vuonna 2025 yhteensä 9,4 miljoonaa euroa. Vuokratyövoiman käyttöä on saatu merkittävästi vähennettyä ja toimenpiteet ovat olleet oikeansuuntaisia. Vuoden 2026 talousarvioon on varattu vuokratyövoiman käyttöön 2,0 miljoonaa euroa, josta ensimmäisen vuosineljänneksen aikana on käytetty 49 prosenttia.

Vuokratyövoiman käytön vähentäminen on yksi tuottavuusohjelman keskeisistä toimenpiteistä koko sosiaali- ja terveystoimessa. Kustannuskehitystä seurataan Power BI-raportoinnin kautta sekä yksikkö- että palveluntuottajatasolla. Seurannassa huomioidaan kokonaisuus, joka muodostuu vuokratyövoiman, oman henkilöstön, sijaispoolin sekä sijaisten käyttöön varatuista määrärahoista.

Vuokratyövoiman käytön hallittu vähentäminen on osa laajempaa henkilöstöresursoinnin ja henkilöstön käytön kehittämistä. Toimenpiteiden toteutuksessa on varmistettava, että lakisääteisten palveluiden saatavuus säilyy ja lakisääteiset määräajat, kuten hoitotakuu, toteutuvat. Vuokratyövoiman käyttöön

liittyvät ratkaisut edellyttävät huolellista riskienhallintaa ja ennakoarviointia vaikutuksista lakisääteisten palveluiden saatavuuteen, potilas- ja asiakasturvallisuuteen sekä lakisääteisten velvoitteiden täyttämiseen.

Toimenpiteillä tavoitellaan lakisääteisten palveluiden jatkuvuuden turvaamista, toiminnallisten ja taloudellisten riskien hallintaa sekä omaan henkilöstöön perustuvaa palvelutuotantoa.

Suunnitelman laadinta vuokratyövoimankäytön hallitusta vähentämisestä

Osana tuottavuusohjelmaa on tunnistettu useita kokonaisuuksia (kuvattu alla), joilla on merkittävä vaikutus vuokratyövoiman käytön hallintaan. Näihin liittyviä toimenpiteitä on käynnistetty vuoden 2025 aikana, ja osa toimenpiteistä on suunnittelussa. Vuokratyövoiman käytön vähentämistä koskeva suunnitelma valmistellaan osana hyvinvointialueen tuottavuusohjelmaa ja sitä täsmennetään tuottavuusohjelman päivityksen yhteydessä vuoden 2026 aikana.

Sairauspoissaolojen vähentäminen

Kuvaus:

- Sairauspoissaolot ovat merkittävä vuokratyövoiman tarvetta lisäävä tekijä, erityisesti ikääntyneiden asumispalveluissa. Poissaolot aiheuttavat äkillistä henkilöstövajasta, jota on paikattu vuokratyövoimalla.

Toimenpiteiden tavoite:

- Tavoitteena on vähentää sairauspoissaoloja, vahvistaa työhyvinvointia ja työkykyä sekä tätä kautta pienentää vuokratyövoiman tarvetta ja kustannuksia.

Käynnissä olevat toimenpiteet:

- Hyvinvointialue osallistuu Euroopan sosiaalirahaston rahoittamaan Meidän työ - kehittämishankkeeseen, jonka tavoitteena on sote-henkilöstön työn sujuvuuden ja työkyvyn vahvistaminen.

Kehittämisen painopisteet:

- Asiakastyön ja johtamisen toimintatapojen kehittäminen.
- Yhteisten toimintamallien luominen yksiköiden sisällä ja yksiköiden välillä.
- Varhaisen tuen mallien ja työkykyjohtamisen vahvistaminen.

Perusmiehityksen tarkastelu

Kuvaus:

- Ikääntyneiden asumispalveluissa, kotihoidossa, vammaispalveluiden asumisyksiköissä sekä terveyskeskussairaalan osastoilla on syksystä 2025 alkaen valmisteltu perusmiehitysselvitystä.
- Selvityksen yhteenveto valmistui aluehallitukselle helmikuussa 2026. Tarkastelun tavoitteena on ollut arvioida toteutunutta henkilöstöresursointia suhteessa lakisääteiseen minimimiehitykseen ja palvelutarpeeseen.
- Lakisääteinen minimimiehitys koskee ikääntyneiden asumispalveluita; muissa yksiköissä mitoitus perustuu palvelutarpeen arviointiin ja vertailuun suhteessa muiden hyvinvointialueiden käytäntöihin.

Toimenpiteiden tavoite:

- Tavoitteena on varmistaa tarkoituksenmukainen ja riittävä perusmiehitys sekä luoda ennakoitava ja kestävä henkilöstörakenne, joka vähentää vuokratyövoiman käyttöä.

Käynnissä olevat toimenpiteet:

- Perusmiehitysselvityksen tulosten analysointi ja hyödyntäminen johtamisessa.
- Yksikkökohtainen tarkastelu suhteessa lakisääteisiin vaatimuksiin ja palvelutarpeeseen.

Kehittämisen painopisteet:

- Henkilöstöresursoinnin yhdenmukaistaminen ja läpinäkyvyyden lisääminen sekä yhdenvertainen työn jakautuminen.
- Henkilöstösuunnittelun ennakoinnin vahvistaminen.
- Henkilöstöresursoinnin pohjautuminen omaan henkilöstöön ja perusmiehitykseen.

Työvuorosuunnittelun kehittäminen

Kuvaus:

- Tehokkaalla työvuorosuunnittelulla voidaan merkittävästi vaikuttaa yksiköiden toimintakuluihin. Yksikkökohtaisia käytäntöjä yhdenmukaistetaan koko alueella ja työvuorosuunnittelun järjestelmään annetaan koulutusta esihenkilöille.

Toimenpiteiden tavoite:

- Tavoitteena on parantaa työvuorosuunnittelun laatua, ennakoitavuutta ja tehokkuutta siten, että henkilöstön oma työpanos hyödynnetään paremmin ja pyritään työn tasapuoliseen jakautumiseen, lisäksi edellä mainitulla vuokratyövoiman tarve vähenee.

Käynnissä olevat toimenpiteet:

- Esihenkilöiden osaamisen vahvistaminen työvuorosuunnittelujärjestelmän käytössä.
- Nykyisten työvuorosuunnittelukäytäntöjen arviointi.

Kehittämisen painopisteet:

- Mahdollisuuksien selvittäminen automaattisen työvuorosuunnittelun käyttöönottoon.
- Yhtenäisten työvuorosuunnittelun periaatteiden vahvistaminen.
- Ennakoivan suunnittelun lisääminen.

Oman sijaispoolin kehittäminen

Kuvaus:

- Hyvinvointialueen oman sijaispoolin toimintaa selvitetään ja pyritään tehostamaan kevään 2026 aikana. Samalla arvioidaan sijaispoolin roolia suhteessa vuokratyövoiman käyttöön.

Toimenpiteiden tavoite:

- Tavoitteena on vahvistaa omaan henkilöstöön perustuvaa sijaistoimintaa ja vähentää vuokratyövoiman käyttöä sekä lyhytaikaisissa ja ennakoitavissa poissaoloissa että pitkien poissaolojen osalta.

Käynnissä olevat toimenpiteet:

- Nykyisen sijaispoolitoiminnan arviointi.
- Sijaispoolin käytön kustannusten ja toimivuuden analysointi.

Kehittämisen painopisteet:

- Sijaispoolin toiminnan tehostaminen ja käytön laajentaminen.
- Mahdollisuuksien arviointi vuosilomasijaisuuksien kattamiseen omalla sijaispoolilla.
- Vuokratyövoiman korvaaminen kustannustehokkailla omilla ratkaisuilla.

Rekrytoinnin kehittäminen ja henkilöstön pysyvyyden vahvistaminen

Hyvinvointialueen taloudellinen tilanne edellyttää rekrytoinnin ja henkilöstöjohtamisen määrätietoista kehittämistä siten, että kustannustehokkuus, henkilöstön saatavuus ja pysyvyys vahvistuvat samanaikaisesti. Keskeisenä tavoitteena on vähentää vuokratyövoiman käyttöä ja siihen liittyviä kustannuksia sekä turvata lakisääteisen palvelutuotannon jatkuvuus.

Rekrytointiprosessien sujuvoittaminen on keskeinen keino näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Rekrytointeja kehitetään keskitetysti henkilöstöpalveluissa siten, että prosessien läpimenoaikoja lyhennetään, päällekkäisyyksiä karsitaan ja rekrytointien ennakoitua parannetaan. Valtuustotasoisena sitovana tavoitteena on, että rekrytointiprosessin läpimenoaika on alle 60 päivää. Tavoitteen toteutumiseen vaikuttavat yhteistoimintaneuvotteluista johtuvat työnantajan takaisinotto- ja uudelleensijoitusveloitteet, jotka voivat yksittäistapauksissa pidentää rekrytointiprosessin kestoa. Nämä lakisääteiset veloitteet huomioidaan rekrytointiprosessissa ensisijaisina, ja niiden vaikutus läpimenoaikaan otetaan huomioon kokonaisarvioinnissa. Tavoitteen toteutumista seurataan säännöllisesti ja raportoidaan osana osavuosikatsauksia.

Hyvinvointialueen rekrytointijärjestelmä on kilpailutettu osana toiminnan ja kustannusten hallintaa. Uusi rekrytointijärjestelmä TalentAdore otetaan käyttöön 8.5.2026. Järjestelmän avulla yhdenmukaistetaan rekrytointikäytäntöjä, parannetaan prosessien läpinäkyvyyttä sekä vähennetään manuaalista työtä. Se tukee kaksikielisen hyvinvointialueen toimintaa mahdollistamalla rekrytointien toteuttamisen suomeksi ja ruotsiksi kustannustehokkaasti. Digitalisaation avulla nopeutetaan hakijaviestintää, parannetaan rekrytointien ennakoitua ja lyhennetään täyttöaikoja ilman lisähenkilöstötarvetta.

Työnantajamielikuvaa vahvistetaan taloudellisesti kestäväällä tavalla osana arjen johtamista ja työntekijäkokemusta. Painopiste on selkeissä ja sujuvissa rekrytointiprosesseissa, realistisessa viestinnässä sekä toimivassa esihenkilötyössä. Tavoitteena on lisätä hakijamääriä ja parantaa rekrytointien onnistumisastetta, mikä vähentää uusintahakujen ja vuokratyövoiman tarvetta.

Kilpailukykyiset edut muodostuvat ensisijaisesti kokonaisedusta. Taloudellisten reunaehtojen vallitessa painopiste on ei-rahallisissa vetovoimatekijöissä, kuten joustavissa työaikajärjestelyissä, työn organisointiin vaikuttamisessa ja osaamisen kehittämisessä. Etuuksia kehitetään kokonaisuutena siten, että ne tukevat henkilöstön saatavuutta ja pysyvyyttä, mutta eivät lisää pysyvästi kustannustasoa. Paikallisia ratkaisuja hyödynnetään harkiten ja kustannusvaikutukset arvioiden.

Henkilöstön pysyvyyden vahvistaminen on taloudellisesti välttämätöntä ja keskeinen keino hillitä vuokratyövoiman käyttöä. Henkilöstön lähtövaihtuvuutta seurataan säännöllisesti. Perehdytyskäytäntöjä kehitetään kustannustehokkaasti siten, että uusien työntekijöiden työyhteisöön kiinnittyminen ja työn hallinta paranevat varhaisessa vaiheessa. Yhtenäiset perehdytysrakenteet, esihenkilövastuun selkeyttäminen sekä kaksikielinen perehdytysmateriaali tukevat henkilöstön sitoutumista ja vähentävät varhaista vaihtuvuutta.

Urapolkujen ja osaamisen kehittämisessä painopiste on olemassa olevan henkilöstön osaamisen hyödyntämisessä ja sisäisessä liikkuvuudessa. Sisäisiä siirtymiä, tehtäväkiertoa ja osaamisen laajentamista edistetään erityisesti niissä toiminnoissa, joissa henkilöstön saatavuushaasteet aiheuttavat suurimman taloudellisen riskin. Koulutus kohdennetaan strategisesti ja tarpeisiin perustuen siten, että sen tavoitteena on vähentää rekrytointi- ja vuokratyövoimakustannuksia pitkällä aikavälillä.

Henkilöstön pysyvyyttä tukee myös työhyvinvoinnin ja työkyvyn johtaminen, jolla on suora vaikutus sairauspoissaoloihin ja henkilöstön vaihtuvuuteen. Ennaltaehkäisevät toimet, varhaisen tuen mallit ja työn kuormituksen hallinta toteutetaan osana normaalia johtamista. Näillä toimenpiteillä vähennetään henkilöstön vaihtuvuutta, joka on keskeinen kustannuksia lisäävä tekijä erityisesti vuokratyövoiman käytön kautta.

Toimenpiteiden taloudelliset vaikutukset realisoituvat vaiheittain erityisesti vuokratyövoiman käytön vähenemisenä. Vaikutukset alkavat näkyä vuoden 2026 aikana ja vahvistuvat vuoden 2027 aikana.

Kokonaisuutena tavoitteena on siirtyä reaktiivisesta henkilöstöhallinnasta ennakoivaan ja kustannustehokkaaseen toimintamalliin, jossa henkilöstön saatavuus, pysyvyys ja talouden tasapaino tukevat toisiaan.

Säännöllinen raportointi vuokratyövoiman käytöstä

Vuokratyövoiman käyttöä seurataan kaikilla johdon tasoilla osana henkilöstö- ja sijaiskulumien seurantaa. Aluehallitukselle vuokratyövoiman käytöstä raportoidaan säännöllisesti osavuosisraportoinnin yhteydessä ja tuottavuusohjelman yhteydessä sekä tarpeen mukaan raporteilla (29.1.2026). Aluevaltuustolle raportoidaan osavuosisikastausten yhteydessä ja tarvittaessa erikseen ajankohtaiskatsauksina.

Ehdotus

Sosiaali- ja terveysjohtaja:

Palveluiden järjestäminen -lautakunta päättää esittää aluehallitukselle, että edellä esitetty annetaan vastauksena valtuustoaloitteeseen.

§ 61

Tiedoksi

Liitteet

1 Liite 1: Suomen kestävän kasvun ohjelma RRP2 (investointi 1, 3 ja 4) - loppuraportti

Palveluiden järjestäminen -lautakunta merkitsee tiedoksi seuraavat saapuneet kirjelmät, päätökset ym.:

- Itä-Uudenmaan hyvinvointialue: Suomen kestävän kasvun ohjelma RRP2 (investointi 1, 3 ja 4) - loppuraportti (liite 1)

Ehdotus

Merkitään tiedoksi.

§ 62

Viranhaltijoiden päätöspöytäkirjat (hyvinvointialuelaki 97 §)

Seuraavat viranhaltijat ovat lähettäneet päätösluettelonsa:

Johtava lääkäri

Palvelussuhdeasiat:

§ 6 Valintapäätös: Lääkärin valinta lasten, nuorten ja perhe-lääkäripalveluiden vakituiseen virkaan (50%) ID 1962, 24.04.2026

Palveluvastaava, asiakasohjaus

§ 5 Ikääntyneiden kotona asumista tukevien palvelujen Asiakasohjaajan vakituinen virka, 28.04.2026

Sosiaali- ja terveysjohtaja

Hankintapäätökset:

§ 66 Hankintapäätös: IUHVADno-2025-1690 / Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden dynaaminen hankintajärjestelmä / Sisäinen kilpailutus (DPS) luokassa 8 Yksilölliset ortopediset apuvälineet, 24.04.2026

Palvelussuhdeasiat:

§ 60 Perhe- ja sosiaalipalveluiden vastuualuejohtajan valinta viransijaistukseen määräajaksi 13.04.2026 - 23.08.2026, 13.04.2026

Yleiset päätökset:

§ 63 Vastaus tietopyyntöön, YLE 19.03.2026, 18.04.2026

§ 64 Virka- ja toimisiirrot kotihoidon yksiköistä kotihoidon keskitettyihin palveluihin, 21.04.2026

Tulosityksiköpäällikkö, terveyskeskussairaala

Hankintapäätökset:

§ 5 Terveystalo Julkiset Palvelut Oy:ltä hankittava vainajan ulkotarkastuksen lääkäripalvelut, 05.05.2026

Tulosityksiköpäällikkö, kotona asumista tukevat palvelut

Palvelussuhdeasiat:

§ 19 Valintapäätös: Palveluvastaavan määräaikainen sijaisuus 1.9.2026- 31.5.2027, 28.04.2026

Tulosityksiköpäällikkö, terveysasemapalvelut

§ 3 Matkamääräys vuodelle 2026/ terveysasemapalveluiden ylilääkäreille ja palveluvastaaville, 24.04.2026

Tulosityksiköpäällikkö, työikäisten sosiaalipalvelut

§ 21 Valintapäätös: Työikäisten- ja vammaispalveluiden sosiaali- ja kriisipäivystyksen yksikön sosiaalityöntekijän vakituinen virka, 24.04.2026

§ 22 Valintapäätös: Sosiaalityöntekijän määräaikainen virka sosiaali- ja kriisipäivystykseen ajalle 20.4. - 31.12.2026, 24.04.2026

§ 23 Valintapäätös: Vammaispalvelujen sosiaalityöntekijän vakituiseen virkaan ID 1963, 24.04.2026

Yksilöä koskeva päätös :

§ 26 Valintapäätös: Sosiaalityöntekijän vakituinen virka aikuisten mielenterveys- ja päihdepalveluissa, 28.04.2026

Vastuualuejohtaja, ikääntyneiden palvelut

Yleiset päätökset:

§ 24 Palvelusetelipäätös (vaatehuolto-, siivous- ja saattajapalvelu) / Kotiapu Hemma Bäst, 21.04.2026

§ 33 Palvelusetelipäätös /Duunia Palvelut Oy /Tarmo Hoiva, 05.05.2026

Vastuualuejohtaja, perhe- ja sosiaalipalvelut

Palvelussuhdeasiat:

§ 24 Perhe- ja sosiaalipalvelut tulosityksikköpäällikön sijaisen nimeäminen Työikäisten ja vammaisten palveluissa, 14.04.2026

Yleiset päätökset:

§ 32 Askolan päivätoiminnan tilamuutos, 29.04.2026

Ehdotus

Puheenjohtaja:

Palveluiden järjestäminen -lautakunta merkitsee viranhaltijoiden päätökset tiedoksi ja ilmoittaa viranhaltijoille ettei se käytä päätöksiin hyvinvointialuelain 97 §:n mukaista otto-oikeuttaan.

§ 63

Ajankohtaiset asiat

Palveluiden järjestäminen -lautakunnan jäseniä informoidaan ajankohtaisista asioista.

- Keskitetyn hoitotarvikejakelun tilannekuva /vastuualuejohtaja (terveyspalvelut)

Ehdotus

Merkitään tiedoksi.

§ 64

Muut asiat

Palveluiden järjestäminen -lautakunta käsittelee muita asioita.

Ehdotus

Palveluiden järjestäminen -lautakunta merkitsee muut asiat tiedoksi.

§ 65

Hankintapäätös: Välinehuollon palvelut terveysasemille ja suun terveydenhuoltoon

Ei vielä julkinen, JulkL 6 §

Aluehallitus, § 123,07.05.2026

Palveluiden järjestäminen -lautakunta, § 66, 12.05.2026

§ 66

Osavuositarkastus 1-3/2026 Palveluiden järjestäminen -lautakunta

IUHVADno-2026-1605

Aluehallitus, 07.05.2026, § 123

Liitteet

1 Liite_Osavuositarkastus 1-3_2026_päivitetty.pdf

Oheismateriaali

- 1 Oheismateriaali_Pelastustoimen seurantamittarit 1-3_2026
- 2 Oheismateriaali_Henkilöstöraportointi 1-3_2026
- 3 Oheismateriaali_Sosiaali- ja terveystoimen seurantamittarit 1-3_2026

Valmistelu ja lisätiedot:

talousjohtaja Minna Sevón
etunimi.sukunimi(at)itauusimaa.fi

Hyvinvointialueesta annetun lain 120 §:ssä on säädetty hyvinvointialueen velvoitteesta tuottaa tietoja hyvinvointialueen toiminnasta ja taloudesta. Hyvinvointialueen on salassapitosäädösten estämättä toimitettava tilinpäätös-, osavuositarkastus- ja kustannustiedot sekä muut säännöllisesti toimitettavaksi edellytetyt taloustiedot Valtiokonttorin taloustietovarantoon. Valtioneuvoston asetuksen 462/2022 3 §:n mukaan hyvinvointialueen on toimitettava neljännesvuositiedot ajalta tammikuun alusta maaliskuun loppuun viimeistään saman vuoden huhtikuun 30 päivänä. Vuoden 2026 ensimmäinen osavuositarkastus on laadittu 31.3.2026 tilanteen mukaisesti.

Tammi – maaliskuussa 2026 Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella kertyi toimintatuottoja 10,8 miljoonaa euroa, joka on 22 prosenttia talousarviosta. Toimintatuottojen ennustetaan alittavan talousarvion 0,8 miljoonalla eurolla.

Toimintakuluja kertyi tammi – maaliskuussa 120,9 miljoonaa euroa. Toimintakulujen toteuma talousarvioon nähden oli 25 prosenttia. Koko vuodelle toimintakuluihin ennustetaan 1,7 miljoonan euron talousarvioalitusta. Henkilöstökulujen toteuma talousarvioon verrattuna oli 25 % ensimmäisellä vuosineljänneksellä. Kokonaisuudessaan henkilöstökulujen ennustetaan jäävän 2,4 miljoonaa euroa budjetoitua pienemmiksi. Tuottavuusohjelmaan sisältyy riski korkeiden sairauspoissaolojen ja vuosiloma-ajan sijaistarpeen osalta. Toimenpiteet riskien hallitsemiseksi ovat käynnissä, joten ennustetta ei ole heikennetty näiltä osin.

Palveluostojen ennustetaan toteutuvan 1,3 miljoonaa euroa budjetoitua korkeampina. Asiakaspalveluostoissa ja työvoiman vuokrauksessa on ylityspainetta, mutta vastaavasti ravintopalveluiden ja laitoshuollon kokonaisulkoistuksesta ennustetaan saatavan budjetoitua suuremmat säästöt. Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin ennustetaan lähes 1,0 miljoonan euron talousarvioalitusta.

Valtion rahoitus vuodelle 2026 toteutuu 18.12.2025 julkaistun päivitetyn rahoituslaskelman mukaan 0,8 miljoonaa euroa hyväksytyä talousarviota suurempana. Rahoituskulujen ennustetaan toteutuvan 0,2 miljoonaa euroa budjetoitua korkeampina. Kokonaisuudessaan vuoden ensimmäisen neljänneksen

toteuman ja ennusteen pohjalta vuosikatteen ennakoidaan asettuvan -5,7 miljoonaan euroon eli toteutuvan 1,5 miljoonaa euroa talousarviota parempana. Poistojen jälkeen tilikauden tuloksen ennustetaan olevan -6,8 miljoonaa euroa eli tilikauden alijäämän ennustetaan toteutuvan 1,5 miljoonaa euroa alkuperäistä talousarviota pienempänä.

Toimialatasolla talousarvion toimintakatteen ennustetaan alittuvan demokratiapalveluissa, pelastustoimessa sekä sosiaali- ja terveystoimessa. Konserni- ja strategiapalveluiden ennusteessa on huomioitu, että ulkoistettavien ravintopalveluiden ja laitoshuollon sekä kulut että edelleen toimialoilta laskutettavat sisäiset tuotot jäävät budjetoitua alhaisemmalle tasolle. Toimintakatteen ylitysennuste on 0,3 miljoonaa euroa. Sosiaali- ja terveystoimen kaikkien vastuualueiden toimintakatteen ennustetaan toteutuvan budjetoidusti. Koko vuoden osalta toimialan toimintakate asettuu ennusteen mukaan 1,1 miljoonaa euroa alle talousarvion.

Hyvinvointialueen investointien toteumaprosentti talousarvioon nähden oli vuoden ensimmäisellä neljänneksellä 7 %. ICT-investointien osalta uusi asiakas- ja potilastietojärjestelmä saadaan tuotantokäyttöön vuoden 2026 aikana. Koko vuoden nettoinvestointimenojen ennustetaan olevan 8,6 miljoonaa euroa eli toteutuvan lähes talousarvion mukaisesti. Pelastustoimen raskaiden ajoneuvojen ja öljyntorjuntakaluston osalta kilpailutus saadaan valmiiksi vuoden 2026 puolella, mutta kaluston vastaanottaminen saattaa siirtyä vuoden 2027 puolelle.

Ehdotus

Hyvinvointialuejohtaja:

Aluehallitus päättää merkitä tiedoksi vuoden 2026 ensimmäisen osavuosikatsauksen ja lähettää sen tiedoksi aluevaltuustolle ja lautakunnille.

Kokouskäsittely

Pöytäkirjaan merkittiin, että aluevaltuuston puheenjohtaja Heikki Vestman poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana, klo 19.03.

Päätös

Aluehallitus päätti merkitä tiedoksi vuoden 2026 ensimmäisen osavuosikatsauksen ja lähettää sen tiedoksi aluevaltuustolle ja lautakunnille.

Palveluiden järjestäminen -lautakunta, 12.05.2026, § 66

Liitteet

1 Liite_Osavuosikatsaus 1-3_2026_päivitetty.pdf

Oheismateriaali

1 Oheismateriaali_Henkilöstöraportointi 1-3_2026

2 Oheismateriaali_Sosiaali- ja terveystoimen seurantamittarit 1-3_2026

Valmistelu ja lisätiedot:

talousjohtaja Minna Sevón

etunimi.sukunimi(at)itauusimaa.fi

Ehdotus

Sosiaali- ja terveysjohtaja:

Palveluiden järjestäminen -lautakunta päättää merkitä tiedoksi vuoden 2026 ensimmäisen osavuosisikatsauksen.